

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Iesus humilitatem, obedientia[m], charitatemque quantam in omni sua
vita prærogauerit. Concio III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

Christi di-
gnitas quāta
da omnium nequissime, cur aded preciosum thesaurum vilipendis? cur ven-
dis nobilissimum & incomparabilem: cur: inquam eum, qui nullo potest
præcio æstimari, exponis venalem? cuius vel vna sanguinis guttula, præcio-
sior est mundo & omnibus quæ in mundo sunt. Quomodo enim non foret
præciosior, que pro redimendis cunctis singulisq; mortalibus fusa in omnium
satisfactionem peccatorum suffecisset? Quis te iudicem iudicis constituit so-
lertatem? nesciebas ipsum illum esse, in cuius femore scriptum est, *Rex ve-
rum, & Dominus dominantium?* An ignorabas ipsum esse, ante quem domini-
tio omnis est seruitus, cui omnis est subiecta libertas, cuius nihil est potestati
exemptum? Quod si omnino vendere volebas, cur saltem non æquum præ-
cium postulasti? Sed quis pro Iesu tibi dignum redderet præcium? Certè ce-
lum terraq; & omnia quæ in eis sunt, nullius sunt momenti, comparata ad il-
lum: imò coram illo & nihilum & inane reputata sunt. Exaggerat enim ve-
ditionis tuæ crimen, maiestatis eius diuinæ contemptus, quod triginta ta-
rentum argenteis vendis incomparabilem: cuius tamen maiestas aded est tibi vi-
lis, vt inuidissimis ac sanguinem eius sitientibus, proptereaq; nulli pecunia
in eius necem parcuritur, non solum venderes pro exigua pecunia vniuerso-
rum Dominum, inæstimabiliterq; præciosum: verum etiam in arbitrium ex-
poneres euentum, dum eius sanguinem, dum pœnas, dum deniq; angustias
mortis paruipendens, quicquid pro illo darent, satisfactum tibi decernis, di-
cens: *Quid vultis mihi dare, & ego eum vobis tradam?* Ac si diceres: *Quodcumq;
dederitis, quantulumcumq; id sit, accipiam in traditionis mercedem.* Heu Iesu
bone, quam vilis æstimaris, qui nullo præcio, sed casto tantum comparari
amore.

Præcatio pro Dei amore.

DA nobis benigne Iesu tui desiderium & amorem, quo te cunctis alijs præfer-
res, tibi soli casta seruentissimq; inbereamus deuotione, qui sis in æternum be-
nedictus, Amen.

DE COENA LEGALI AC TYPICA.
Theorema III.

ARGVMENTVM.

IS qui verbo, opere, signo ac exemplo profundissimam humi-
litem, obedientiam, perfectissimamq; charitatem docet &
in se vsque in finem exhibuit, vt superbus, vt legis præuarica-
tor, vt denique scandalosus à Iudæis inuidis, rectitudinis eius
fulgorem non ferentibus, æstimatur.

*IESVS HUMILITATEM, OBEDIENTIAM CHA-
ritatemq; quantam in omni sua vita prærogauerit. Consiso III.*

PRima huius argumenti pars flagitat, vt ostendatur Christi humilitas o-
bedientiæq; eiusdem, præcipue in legis obseruatione. Certè suam humi-
litem

litate mox ubi natus est, nobis ostendit. Pauper enim natus est ex paupere virgine, virtutibus licet & gratijs opulentissima, sub tuguriolo vili, in nocte & peregrino solo constitutus, atq; in hyemis asperitate. Si ea quæ in Christi occurrunt natiuitate, expenderimus singula, clamabitur cerre ad nos vbique: *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde.* Nihil enim ibi fastuosum, nihil mundanum, nihil iuxta seculi prudentiam grandè ibi inuenitur, sed humilia omnia. Discurre iam per singula, quæ Christus dixisse egisse uè legitur: quid quæso tumidi, quid superbi inuenies? Nihil profectò. Quomodo enim alios inuitare ad sui potuisset imitationem, aut quomodo auderet dicere, *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde*: nisi omnibus aded perspecta eius foret humilitas, ut absq; controuersia cunctis in exemplum luceret? Neque enim gloriam suam vnquam quæsiuit, sed patris sui. Et ided sui aded patienter tulit contemptum ided ad contumelias conuiciatq; aut mansuetus tacuit, aut mitissimè, erudiens eos qui conuiciabantur, pauca respondit.

Porro obedientia quando illi deesset, qui humilis semper fuit? *Exinaniuit*, inquit, *semetipsum, formam serui accipiens.* Et, *Humiliauit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* Quanta igitur signa humilitatis Christus exhibuerit, qua se obedientia legi subiecerit, cui tamen haud erat obnoxius, omnia quæ dixit, quæ gessit, quæ mandauit, Euangelio teste, satisfaciunt. Circumcisus est, non quod peccatum aut circumcisionis in se haberet causam, sed propter nos, & ne quempiam scandalizaret. Quomodo enim formam serui exhibebat, ita speciem dum circumciditur, exhibuit peccatoris. Siftitur in templum, natus de purissima uirgine, utpote sine viro conceptus, tamen ne difformis à lege esset, & oblatu est & redemptus, nihil in se aut parentibus, hoc est, in matre, intermittens, quod ad humilitatem obedientiam uè legis pertineret. Obseruauit festa, ascendit quando debuit Hierosoly. mam in templum, celebrauit phase seu Pascha, & reliqua eiusmodi iuxta legis obseruantiam expleuit. Propterea dicit: *Non ueni soluere legem, sed adimplere.* Nonne leprosis à se mundatis, præcepit: *Ite, inquit, ostendite vos sacerdotibus, & facite qua præcepit Moyses in testimonium illis?* Quo satis uoluit monstare, legem se nolle destruere: quandoquidem quos curauerat à lepra, nihilo minus iuxta legem mittit ad sacerdotes. Nunquam est auditus contra legem quippiam dicere, nunquam uisus obstrepere, licet hoc in pharisæis argueret, quod legi suas præferrent traditiones, quod turbis obseruantiarum plaustra imponerent, quæ digito nollent ipsi mouere: quod subditorum grauabant conscientias, dicentes peccatum ubi non erat peccatum, sicut in baptismatibus calicum & uiceorum, lotioneq; manuum, &c. Arguebat item hypocritas ac Pharisæos, dicentes, quod hominem uerbo sanum facere, uolatio foret sabbati, quando ipsi boues asinosq; suos, si in foueam cisternam uè caderent, extrahebant die sabbati absq; peccato. Obediuit igitur summoperè legi, quia obediuit suo Patri. Quomodo enim non obediuit Patri, cuius facere uoluntatem, suum esse dicebat cibum? Et duodennis adhuc puer, matri putatiuoq; patri, quando dolentes eum quæsierant, & iam inuenerant in templo, dicebat: *Quid est quod me quærebatis? Nesciebatis quia in his que Patris mei sunt, oportebat me esse?* Et quid sequitur? *Et descendit cum illis, haud dubium hominibus, homo Deus, & erat subditus illis.* Vides quia obediuit ma-

Lucæ 2.
Matth. 17.

tri, & quomodo non obediret Deo? Aut cui non obediuit, vbi obedire virtutis erat, Christus? Nonne infans in vtero adhuc matris, partu edicto imperatoris: maiorq; natu, didrachma soluit? Itaq; obedientiæ humilitatis vè nihil est, quod non eius moribus, verbis, signisq; ad summum perfectionis doceretur, quod cum ita indubitatum vobis omnibus sit, nequaquam id longius tractari operæ præcium est. Neque enim decreui ijs quæ circa eius vitam, sed quæ circa eius occurrunt passionem, immorari. Omisissis igitur alijs signis, quæ circa cœnam vltimam, quam cum Apostolis, vt potè amicis suis, quos habebat in mundo charissimos, contigerunt, quoniam plena sunt humilitate, plena charitate contueamur. Et primum quidem est, quod vniuersorum Dominus verus, item humilis, non erubuit mendicare, quod ad legis obseruantiam necessarium, sibi defuit. Siquidem pro esu agni paschalis nihil quod esset necessarium, habuit: non domum, non agnum, non reliqua iuxta legem necessaria. Videtne quam studiosè legem voluit obseruare, quam diu, noui testamenti lux nondum erat perfecta nec manifestata? Lex namq; veteris testamenti aliquando vt necessaria seruabatur, nec transgredi hanc licebat. Aliquando tolerabatur, quando neq; proficua, neq; damnabilis esset, vt in initio noui testamenti in plantatione fidei Christianæ. Tunc enim non ita subito lex erat abijcienda ne mala fuisse aut exitiosa putaretur, sed paulatim cum honore sepelienda. Modo verò legis obseruantia omnino foret damnabilis: quippe quæ significaret futura, quæ modo sunt præterita. Haudquaquam enim alius est nobis Messias cum Iudæis expectandus, quia Messias iam venit: & quod patribus nostris aliquando erat futurum, idè etiam in figura eis contigebat omnia, nobis est præteritum. Christus igitur legem diligenter obseruauit: quam vt non negligeret vel per inopiam rogauit ex amicis suis quendam, qui ad agni esum quæ sibi forent necessaria, pararet, Edebat agnum stans succinctus, tenens baculū in manibus, & reliquarum ceremoniarum legalium nihil est prætergressus. Sedebat inde post agni esum discumbens: quia fortasse alij quoq; cibi tunc sunt illati, ad quos sedere licebat. Sedebat autem ad mensam nō vt is cui ministratur, sed qui ministrat discipulis, humiliter porrigens quæ manducarent & quæ biberent. In quo certè teneram ad illos dilectionem atq; suauissimum amorem monstrabat. Affectabant autem & discipuli hoc modo à dulcissimo magistro refici atque de eius manu capere, quicquid sumendum erat cibi. Hoc enim suauiter illos respiciebat, si manu benedicta Domini fuisset tactum: suauius autem, si ab eodem quoq; sibi foret porrectum. Sedebat itaq; in mensa, at solus non sedebat, sed assidebant ei discipuli. Quibus ad eò se benignum, ad eò familiarem præbuit, vt etiam super pedes suum discipulorum quidam dormiret. Porro cœna facta, ipse surrexit: positusq; vestibus, præcinxit se linteo: & aquam mittens in peluim, ante singulorum se pedes in genua inclinauit, lutosos discipulorum pedes lauit, exteritq; (vt creditur) & osculatus est. Peractisq; omnibus cum recubisset iterum, huius facti rationem exponens, imitandæ humilitatis exemplum eos amplexati monuit: *Scitis, inquit, quid fecerim vobis? hoc est, Scitis cur hoc fecerim? Neque enim ociosum est quod vobis ostendi. Vos vocatis me magister & Dominus: & benedicitis, quia verum dicitis. Sum etenim. Si ergo ego Dominus & magister laui pedes vestros, cum ediuerso æquius foret, vt discipulus lauaret magistro:*

Matth. 26.

Legis obseruantia quādo fuerit necessaria, & quando tolerabilis, & quando illicita.

Ioan. 4.
1. Cor. 10.

Matth. 26.
Cœna legalis quæ.

Marc. 14.

Lucæ 22.

Dilectio Christi erga suos, quam fit tenra ac suauissima.

Ioan. 13.
Pedū lotio.

Humilitas Christi quomodo imitanda.

Ibidem.

Neque enim ociosum est quod vobis ostendi. Vos vocatis me magister & Dominus: & benedicitis, quia verum dicitis. Sum etenim. Si ergo ego Dominus & magister laui pedes vestros, cum ediuerso æquius foret, vt discipulus lauaret magistro:

stro: quanto magis vos debetis alter alterius lauare pedes? hoc est: Si ego humiliavi me coram vobis, quanto magis vos debetis alter alteri humiliari, non in lotionem duntaxat pedum, sed in omni etiam obsequio, in quocumque officio charitatis? Exemplum enim dedi vobis omnibus, non tam lauandorum pedum, quam imitandae humilitatis. Discite ergo meo exemplo, quia mitis sum & humilis corde. Matth. 11.

Iesus tanquam legis prauaricator, scandalosus odiosusq; cur à Iudaeis estimatus sit.

Contra haec omnia Iudaei, quos virtutum Christi luminosus obfuscabat splendor, propriaq; iam pridem excacauerat inuidia, adeo vt sanum de eo iudicium ferre nequirent, insaniebant. Vocabant enim eum legis transgressorem. Non est hic, inquit, homo à Deo, qui sabbatum non custodit. Violari credebant sabbatum, si egrotum Christus quempiam, licet verbo, sanaret, in sabbato. Verum hanc illorum superstitionem Christus arguerat, illos interrogans: Si licet sabbato curare? At illi tacuerunt: quia nullam habuerunt quam responderent, praeter inuidiam, rationem. Dixerat enim archisynagogus quidam infirmis, salutem à Domino quaerentibus: Sex dies sunt in quibus operari licet. In his ergo vel aliquo horum venite, non in die sabbati. Veruntamen Christus pro infirmis loquens, & illius miseratus caecitatem, arguit eum, hypocritam nominans, & ratione conuicit. Nihilominus tamen legis pergit ipsum vocare transgressorem & peccatorem. Quomodo, inquit, potest homo peccator haec signa facere? Rursusq;: Nos scimus quia hic homo peccator est, hoc est, qui infirmos sabbato curat, & lutum facit, in eodemq; tolli lectum iubet. Verum quid dicit Iesus? Filius hominis dominus est etiam sabbati. Neque enim Christus sabbato, sed sabbatum Christo Deo atq; Dei filio institutum est. Nullo igitur pacto violare potuit sabbatum, nec delinquere in legem potuit autor legis: q; lator. Veruntamen Christi vita oprimè semper quadrabat legi, non aliter atq; subiectissimus fuisset omnium. Vocabant praeterea illum Samaritanum, hoc est, eum qui legis quaedam obseruat, quaedam transgreditur. Porro quod scandalosum illum habuerunt, hoc est, illum qui scandali praeberet occasionem: similiter accidit, quod dicta factaq; eius aut non omnino, aut perperam intellexerunt: vt quando de carne sua manducandi, sanguineq; suo potando loquebatur, multi qui secuti fuerant Christum, quia non intelligebant eius verba, abierunt retrorsum, & amplius non ambulabant eum eo. Propterea enim discipuli inquit Iesu: Scis quia Pharisei, audito verbo hoc scandalizati sunt? Nam & feruorem eius in predicando, furorem iudicabant. Insanit, inquit, quid eum auditis? Et scandalizabantur in eo. Certè ex multis bonis necessarijsq; operibus sequuntur scandala, quae tamen non praebentur, sed sumuntur. Necessè est enim vt fiant scandala. Quamdiu alter alterius cor non videt, & in deteriorem nos partem omnia volumus inuertere iudicando, necessè est vt scandala sequantur.

Hac infirmitate nostra sic stante, hac conditione permanente, necessè est vt veniant scandala. Veruntamen va homini per quem scandalum venit, id est, qui occasione praebet vnde alij trahuntur ad peccandum. Neq; enim omne scandalum nocet, aut imputandum est in peccatum illi, ex cuius verbis, signis siue

Partis alterius Argumenti explicatio. Ioan. 9. Lucæ 14. Lucæ 13. Ioan. 9. Ibidem. Marc. 2. Ioan. 8. Scandali occasione cur quidè sumferint ex Christo. Ioan. 6. Matth. 15. Ioan. 10. Matth. 13. Matth. 6. Scandala cur aut quomodo necesse sit fieri. Matth. 18. Scandalum sumere, & scandalum pra-

